

اوجی به پهنه ایران

سیامک یاسمی *

بحث و تبادل نظر جدی باز داشته و فقط به حافظه افراد متکی است، در چارچوب درس جبر یک همواره سعی می‌کردم که دانشجویان را در قالب بحث منطقی به چالش بحث کشانده و آنها را وادار به دفاع منطقی از پاسخ‌هایشان بنمایم. هر چند این تکنیک مورد استقبال افراد راحت طلب قرار نمی‌گرفت، اما راهی بود که با تکیه بر آن می‌توانستم دانشجویان مشتاق به فراگیری ریاضی را شناسائی کنم. سه دانشجوی فوق‌الذکر در کلاس جبر یک از جمله افرادی بودند که جسارت و شجاعت آنها در بحث و جدل علمی کاملاً مشهور بود و لذا مورد توجه ویژه بنده قرار داشتند. بر همین اساس تقریباً تمامی دروس جبر خود را با اینجانب اخذ کردند.

همچنین فریدون درخشانی اولین دانشجوی کارشناسی بود که دروس جبر پیشرفته و جبر جابجایی در مقطع کارشناسی ارشد را اخذ کرد و یکی از بهترین نمرات این دروس را به خود اختصاص داد. در همان سال، ۱۳۷۸، و به درخواست اعضای تیم از مسئولین دانشگاه و بالاخص ریاست محترم دانشکده علوم، آقای دکتر علی مقاری، درخواست کردم که برای اعزام اعضای تیم به مسابقات دانشجویی ریاضی در لندن حمایت لازم از تیم بعمل آید. خوشبختانه دانشگاه تهران تمامی هزینه‌های اعزام این دانشجویان را به عهده گرفت.

با عنایت به مسئولیت سنگین اینجانب به عنوان مدیر اجرایی سی و یکمین کنفرانس ریاضی ایران که در دانشگاه تهران مصادف با سال جهانی ریاضی برگزار می‌گردید، امکان همراهی این تیم را پیدا

سال ۱۳۷۸ با تغییر آئین‌نامه برگزاری مسابقات دانشجویی ریاضی که توسط انجمن ریاضی ایران برگزار می‌شود، فرصت مغتنمی برای کلیه دانشگاه‌های کشور به وجود آمد که نه تنها در قالب انفرادی بلکه در قالب تیمی نیز با هم به رقابت بپردازند. به همین منظور و جهت انجام کار گروهی، شش دانشجوی مستعد گروه ریاضی دانشگاه تهران به نام‌های فریدون درخشانی، رضا رضاوند، نرگس غرقانی، مریم روشنائی، محمدجواد عظیمی و کامران لامعی را انتخاب کردم. این افراد چندین ماه به‌طور شبانه‌روزی مشغول فراگیری موضوعات مختلف ریاضی شدند و در نهایت با هماهنگی این دانشجویان، چهار نفر اول به عنوان تیم مسابقه به مسئولین دانشگاه معرفی شدند. در آن سال تیم دانشگاه تهران مقام دوم تیمی را اخذ کرد و آقای فریدون درخشانی نیز مدال طلا دریافت کرد. در این رابطه یادآوری این نکته را ضروری می‌دانم که آقایان فریدون درخشانی (مربیان، ورودی ۷۵) محمدجواد عظیمی (مهاجر افغان، ورودی ۷۴) و کامران لامعی (سنندج، ورودی ۷۷) با توجه به اینکه از مناطق محروم و متعلق به خانواده‌های کم‌درآمد کشور بودند نظر بنده را به خود جلب کرده بودند. این سه نفر، که به دلیل اشتراکات فکری ریاضی در یک اطاق در کوی دانشگاه سکونت داشتند، گروهی را براساس الگوی گروه معروف بورباکی تشکیل داده بودند، فعالیت‌های گوناگون علمی در گروه ریاضی انجام می‌دادند و همواره سعی داشتند که نام خود را در این فعالیت‌ها، از جمله طرح مسائل دشوار، پنهان نگاه دارند.

در آن سال‌ها معمولاً دروس جبر و بالاخص جبر یک با اینجانب برگزار می‌گردید. نظر به اینکه آموزش پیش از دانشگاه معمولاً افراد را از

اوترخت هلند عزیمت کرد و در نهایت دکترای خود را با همکاری دانشگاه‌های کویمبرا و پورتو در پرتغال و متز در فرانسه اخذ کرد. آقای کامران لامعی پس از پایان دوره کارشناسی ارشد خود در ایران، دوره دکترای خود را در دانشگاه پیر ماری کوری (پاریس) - ۶ در فرانسه به پایان رساند. سپس دوره پسادکتری خود را در دانشگاه جنوا در کشور ایتالیا و همچنین با استفاده از بورس بنیاد ملی نخبگان دوره یک ساله پسادکتری خود را در دانشگاه تهران گذراند.

همانطور که اشاره شد، این سه نفر در طول زندگی پیش از دانشگاه با سختی زیاد، خود را جهت ادامه تحصیل در ریاضی، به دانشگاه تهران رساندند و با اینکه تا پیش از آن هیچگونه سرمایه‌گذاری جدی روی این افراد انجام نشده بود و هیچ عنوانی مانند «تیزهوش» یا «استثنائی» را به دوش نکشیده بودند، با عزم و همت خود توانستند به بلندترین قله مرتفع ریاضی دست پیدا کنند.

امیدوارم روایت فوق سرلوحه دانش‌آموزان و دانشجویان ایرانی قرار گیرد و بدانند که تنها راه رسیدن به آرمان‌های علمی گذر از مراکز اسم و رسم‌دار نمی‌باشد بلکه همت و تلاش نقش اساسی‌تری دارد.

* دانشگاه تهران

نکردم. اگرچه این اولین حضور دانشجویان گروه ریاضی دانشگاه تهران در مسابقات جهانی بود، اما اعضای تیم توانستند نتایج قابل توجهی کسب کنند و آقای درخشانی موفق به اخذ مدال نقره گردید. آقای فریدون درخشانی نام خود را به کوچر بیرکار (در زبان کردی به معنای متفکر مهاجر) تغییر داد و دکترای خود را از دانشگاه ناتینگهام در کشور انگلستان اخذ کرد. در سال ۲۰۱۱ میلادی زمانی که در مؤسسه تحقیقاتی IHES در کشور فرانسه بودم، باخبر شدم که جایزه مهم سال ریاضی فرانسه به کوچر بیرکار تعلق گرفته است. ایشان در مدت اقامت یک ساله در پاریس آخرین دستاوردهای خود را در Col-lege of France با ریاضیدانان صاحب نام فرانسه به اشتراک گذاشت. در سال جاری (۲۰۱۸) میلادی زمانی که در مؤسسه ماکس پلانک در کشور آلمان، باخبر شدم که جایزه فیلدز (مهمترین جایزه ریاضی جهان) به دلیل فعالیت‌هایشان بالاخص در زمینه وارپته‌های فانو به ایشان اهدا شد. جهت آشنائی با کارهای تحقیقاتی بیرکار می‌توان به مقاله بسیار جالب آلن جکسون «Allyn Jackson» با عنوان «کارهای کوچر بیرکار» مراجعه کرد.

آقای محمدجواد عظیمی پس از پایان دوره کارشناسی ارشد خود در ایران، جهت گذراندن دو دوره تحقیقاتی یکساله به دانشگاه